

Avrapportering perioden 2015-2017 SUHF:s expertgrupp för internationaliseringsfrågor

Vid SUHF:s Förbundsårsamling den 26 mars 2015 diskuterades frågan om en särskild expertgrupp för internationaliseringsfrågor (Dnr 0024-15). Förbundsårsamlingen beslutade att ge styrelsen i uppdrag att tillsätta en expertgrupp för internationalisering. Expertgruppen hade sitt första konstituerande möte den 15 oktober 2015 och har sedan dess haft ett tiotal möten. Gruppen fick i uppdrag att behandla internationaliseringsaspekter avseende hela lärosätenas verksamhet, d.v.s. såväl utbildning, som forskning och samverkan. Gruppens uppdrag har framför allt varit att arbeta med strategiska frågor rörande internationalisering med ett särskilt fokus på hur bättre förutsättningar för lärosätenas internationalisering kan skapas. Vidare skulle arbetet i expertgruppen skapa möjligheter till erfarenhetsutbyten mellan medlemslärosätena. Med hjälp av överblivna medel från projektet "Study Destination Sweden" har expertgruppen haft en verkställande ledamot som kunnat avsätta tid för att administrera och koordinera expertgruppens arbete, vilket har varit av stor betydelse för att nå resultat.

Expertgruppens har haft ett brett och omfattande uppdrag och det har därför varit viktigt med olika perspektiv och kompetens inom gruppen. Inom gruppen finns ledamöter med ledningsperspektiv, ledamöter som arbetar med internationell strategi, policy och omvärldsbevakning, samt ledamöter med analys- och uppföljningskunskap.

Expertgruppens nuvarande sammansättning.

Eva Malmström Jonsson, professor, ordförande (tidigare prorektor)	KTH
Per A. Nilsson, verkställande ledamot, internationell strateg	UmU
Maria Engelmark, internationell direktör (tidigare Intl. strateg BTH)	LiU
Richard Stenelo, internationell chef	LU
Eva Åkesson, professor, rektor	UU
Tina Murray, internationell strateg	KTH
Linda Gerén, utredare	SUHF
Cecilia Christersson, prorektor	MaH
Afrouz Behboudi, professor (tidigare vicerektor för internationalisering)	HiS
Lars Ågren, förvaltningsdirektör	HHS
Caroline Sundberg/Jacob Adamowicz	SFS
Christoffer Sönerbrandt, SA-chef (representerar expertgruppen för studieadministrativa frågor)	KI

Följande definition av internationalisering har varit vägledande för Expertgruppens arbete;

"en medveten process att integrera en internationell, interkulturell och global dimension med syfte att höja kvaliteten på eftergymnasial utbildning och forskning för studenter och personal och därigenom bidra på ett meningsfullt sätt till samhällsutvecklingen"

(De Wit, Hunter, Howard & Egron-Polak, 2015)

Fortsättningsvis redovisas några övergripande resultat av Expertgruppens arbete.

1. Informell referensgrupp till internationaliseringsutredningen

Under 2017 har Expertgruppen utverkat rollen som en informell referensgrupp till den pågående internationaliseringsutredningen. Expertgruppen har där kunnat företräda sektorns intressen gentemot utredningen. Bland annat genomfördes ett seminarium tillsammans med internationaliseringsutredningen och ett antal inbjudna gäster från andra myndigheter för att diskutera tänkbara förslag från utredningen.

2. Undanröja hinder

Expertgruppen har sammanställt en s k hinderlista avseende internationalisering och identifierat hur dessa hinder kan undanröjas. Expertgruppen har, baserat på detta arbete, verkat för förbättringar på områden som migration, stipendier, nationella regelverk och utlandsetablering.

3. Samverkan med andra

En viktig uppgift för Expertgruppen har varit att samverka med olika aktörer med syfte att undanröja hinder och underlätta för internationalisering. Ett exempel på samverkan med andra var när Uppsala universitet, Svenska institutet och Expertgruppen genomförde ett gemensamt seminarium i Almedalen. Vid det tillfället deltog bland andra Annika Söder, Helene Hellmark Knutsson och Anna-Karin Hatt. Vidare har Expertgruppen bjudit in ett mycket stort antal gäster från olika organisationer i syfte att utveckla dialogen och samarbetet. Vidare har Expertgruppen aktivt arbetat inom ramen för Forum för internationalisering.

4. Studieavgifter

Expertgruppen uppvaktade utbildnings- och högskoleministern Helene Hellmark Knutsson i ett tidigt skede för att belysa frågeställningar rörande studieavgifter specifikt och sektorns internationaliseringsfrågor mer generellt. Mötet ägde rum efter det att Ekot rapporterat om höga studieavgifter. Expertgruppen har, till utbildningsdepartementet, lämnat ett förslag angående inrättande av en nationell stipendiestiftelse. En workshop har genomförts med den studieadministrativa expertgruppen för framtagandet av ny rekommendation avseende avgiftsskyldiga studenter.

5. Migrationsverket

Expertgruppen har etablerat kontakt med Migrationsverket för att driva frågor av stor betydelse för sektorn. Studenters uppehållstillstånd, och processerna för detta, har varit viktiga frågor. Det hålls nu regelbundna möten mellan företrädare för Expertgruppen och Migrationsverket. SUHF:s bevakning på området behöver därför fortsätta och det är synnerligen angeläget att upprätthålla de redan etablerade kontakterna med migrationsverket eftersom flera problemområden kvarstår, tex statusbyten.

6. Påverkansarbete

Expertgruppen har initierat och/eller fördjupat kontakter med olika intressenter som har stor påverkan på lärosätenas internationalisering. Ett exempel på detta är att Expertgruppen författade ett s k Non-paper med syfte att påverka utformningen av det nya Erasmus+ programmet.

7. Nätverket för marknadsföring och kommunikation

Nätverket för internationell marknadsföring och kommunikation formerades 2016 och har organiserats som en undergrupp till Expertgruppen. Det är ett nätverk inom högre utbildning i Sverige som syftar till erfarenhetsutbyten och kompetensutveckling inom internationell

marknadsföring och studentrekrytering. Detta arbete påbörjades redan inom ramen för Study Destination Sweden som drevs som projekt 2009-2015.

Sammanfattande kommentar

Avslutningsvis bör internationalisering av universitet och högskolor ses i ett större sammanhang, bla som en viktig del av Sveriges framtida kompetensförsörjning. Ökad internationalisering kan bidra till att stärka Sverige som kunskapsnation för forskning och innovation. I en lärande organisation med ambitioner om ökad internationalisering är uppföljning och utvärdering en viktig aspekt, också för att kunna följa den longitudinella utvecklingen. SUHF:s expertgrupp för internationaliseringsfrågor kan i det här sammanhanget göra skillnad när det gäller samarbeten och påverkansarbete med andra myndigheter och intressenter, inte minst viktigt mot bakgrund av den pågående internationaliseringsutredningen

Efter två års arbete är expertgruppens ledamöter eniga i slutsatsen att arbetet med att underlätta och stödja lärosätenas internationalisering bör fortsätta under ytterligare en tvåårs-period under vilken forskningsfrågorna får ett större utrymme.

Förslag till beslut

Expertgruppen för internationaliseringsfrågor rekommenderar SUHF styrelse att besluta om prolongering av expertgruppens mandat till att gälla för perioden 2018-2019 och att utse ledamöter i gruppen och vidare att en verkställande ledamot knyts till gruppens arbete.

Bilaga 1

Förslag till fortsatt arbete för Expertgruppen för internationaliseringsfrågor

Proaktivt arbete och tydligare ledarskap kring internationella frågor

På nationell nivå behöver Sverige som land arbeta mer proaktivt med insatser inom och mellan alla politikområden med relevans för internationellt samarbete inom högre utbildning och forskning. Lagar och regler behöver mot den bakgrunden vara kompatibla med det systemstöd som finns idag och det som är under utveckling. Vidare behöver målkonflikter uppmärksammas när de uppstår för att på ett konstruktivt sätt kunna lösa dessa. Mot den bakgrunden är expertgruppen övertygad om att den nationella representationen för internationella frågor behöver stärkas i Sverige på liknande sätt som idag finns bland annat i Nederländerna (Nuffic) och Tyskland (DAAD).

Expertgruppen uppvaktade utbildnings- och högskoleministern Helene Hellmark Knutsson på ett tidigt skede för att diskutera frågor rörande studieavgifter och internationaliseringsfrågor generellt. Det är därför glädjande att internationaliseringsutredningen har i uppdrag, att ta fram en nationell strategi för internationalisering av både utbildning och forskning och formulera mål för detta. Under 2017 har expertgruppen verkat som en informell referensgrupp till utredningen. Expertgruppen har initierat och/eller fördjupat goda kontakter med olika intressenter som har stor påverkan på lärosätenas internationalisering. Det är dock viktigt att upparbetade kontakter upprätthålls och fördjupas för att långsiktigt stödja lärosätenas internationalisering. Ett arbete som behöver följas upp och på olika sätt stödjas av bla SUHF för att få genomslagskraft.

Ökade resurser för internationalisering (bla fler stipendier och ökade möjligheter till utlandsetableringar)

För svenska lärosäten är möjligheterna att finansiera strategiska satsningar utanför Sveriges gränser? begränsade. Det kan gälla att etablera strategiska allianser med utländska partners eller att kunna konkurrera om talangfulla internationella studenter på en global konkurrensutsatt utbildningsmarknad. Det är därför viktigt att framhålla betydelsen av en sammanhållen och adekvat finansierad politisk viljeinriktning om målsättningen kring internationalisering av utbildning och forskning. Större tillgång på resurser och stipendier som lärosätena själva kan råda över är av stor vikt samt stöd till personal- och lärarutbyten.

För att etablera och bedriva verksamhet utomlands behöver lärosätena kunna allokeras resurser utanför anslagssystemet, dvs bygga upp ett eget kapital att självständigt använda och förvalta. Vidare bör de arbetsrättsliga frågorna vid anställningar utomlands lösas vad gäller bla skatter och pensioner vid mobilitet i flera länder. Även det globala engagemanget bör lyftas fram (bla Agenda 2030) liksom Sveriges arbete för att nå de globala målen.

För svenska lärosäten är det angeläget att bygga strategiska allianser med utländska partners för forsknings- och biståndssamarbeten men också för etableringar utomlands. Dessa frågor är angelägna för SUHF att driva och bevaka även i fortsättningen.

Studieavgifter (enligt förordningen om anmälningsavgift och studieavgift vid universitet och högskolor, SFS 2010:543)

Under de år som gått sedan reformen genomfördes har Expertgruppen bland annat bidragit till rekommendationer för hanteringen av studieavgifter, genomfört workshops osv. Sektorn har tagit stort ansvar och varit mycket lojal mot det beslut som riksdagen tog med stor politisk majoritet 2010. Universitet och högskolor sätter nivån på studieavgifterna enligt direktiven att full kostnadstäckning säkerställs men tjänar inga pengar på tredjelandsstudenter. Det är uppenbart efter flera års erfarenhet att betydande kostnader följer med den nya uppgiften. Sektorn ser positivt på tydligare återrapporteringskrav vad gäller kostnader för tredjelandsstudenter men också att lagar och

förordningar harmoniseras för att svenska lärosäten ska kunna rekrytera tredjelandsstudenter framgångsrikt. Principen om full kostnadstäckning är tydlig men trots detta så finns det en tydlig redovisning vid lärosätena vilka kostnader som studieavgiften avses täcka. I Sverige är anmälningssavgiften hög men studieavgifterna uppfattas vanligtvis ligga på en rimlig nivå. Däremot upplever många studenter det som dyrt att leva och bo i Sverige. Det är angeläget att åtgärder vidtas för att Sverige ska uppfattas som en attraktiv studie- och kunskapsdestination, ett område för SUHF att bevaka och påverka.

Att komma till Sverige (för studier och arbete)

Sverige behöver arbeta med att öka landets attraktivitet som utbildningsland. För presumtiva internationella studenter är det en lång process att börja studera i Sverige, från ansökan till antagning och sedan till registrering på en kurs/ett program. Den processen har nu kartlagts inom ramen för Forum för internationalisering. Ur studentens synvinkel är det många frågor och oklarheter på vägen. För flertalet är det svenska utbildningssystemet obekant. Dessutom arbetar svenska lärosäten olika vad gäller bland annat avgifter på kurs/program, fakturering/betalning, rutiner/regler för återbetalning, information om vem som överprövar frågor om avgifter, osv. Därför behövs en samlad information om vad som bla krävs för att bli folkbokförd och för att få uppehållstillståndskort, samt de regler som gäller för Europeiska sjukförsäkringskortet (EHIC Card). Situationen för nyanlända och flyktingfrågor kopplade till högre utbildning och på vilket sätt svenska lärosäten kan bistå är angeläget för SUHF att fortsätta att bevaka, bla frågan om avgiftsskyldighet för denna målgrupp behöver utredas.

Migrationsverket (bla att söka uppehållstillstånd för studier och beslut om förlängning av uppehållstillstånd för studier)

Förfaringsättet när tredjelandsstudenter söker uppehållstillstånd i Sverige behöver förenklas. Studenter från länder med viseringstvång drabbas i vissa fall av stora kostnader för att få ett uppehållstillståndskort. Processen kan kräva långa, kostsamma och upprepade resor. Dessutom tillkommer kostnader för visumansökningar (anmälningss- och visumavgift). Handläggningstiden är ofta längre än vad som är acceptabelt och en del studenter får besked om uppehållstillstånd när det är för sent att påbörja sina studier. Studieavsikt?

Migrationsverkets verksamhet är styrd av förordningar och för att få förändringar till stånd behöver det till förordningsförändringar. Bland annat pågår för närvarande en anpassning av svensk lagstiftning till det nya student- och forskardirektivet som EU-parlamentet antog 2014. Det är angeläget att på olika sätt försöka underlätta för tredjelandsstudenter i Sverige. Upphållstillstånd för tredjelandsstudenter ges för ett år i taget och för forskarstuderande från tredjeland för två år i taget. Bankkonto. Vid ansökan om förlängning av uppehållstillstånd är det ofta långa handläggningstider och den sökande kan inte lämna landet under tiden som ansökan processas. Denna ordning försvårar för tredjelandsstudenter på alla nivåer. För studenter på avancerad nivå (mastersstudenter och forskarstuderande) innebär det att de kan vara förhindrade från att delta i internationella konferenser och utbyten samt att genomförandet av utlandsförlagda examensarbeten försenas.

Expertgruppen har ägnat mycket tid åt migrationsfrågor, dels för att det är komplicerade frågor, dels för att det finns en omfattande lagstiftning och dels för att det är av mycket stor betydelse för enskilda individers möjlighet att studera och arbeta i Sverige. Det hålls nu regelbundna möten mellan företrädare för expertgruppen och Migrationsverket. SUHF:s bevakning på området behöver därför fortsätta och om möjligt förstärkas. Flera problemområden kvarstår, tex statusbyten

Nya samverkansformer

I arbetet med att internationalisera utbildning är det värdefullt att även se över de samverkansformer som lärosäten kan etablera med övriga samhällsaktörer, som näringslivet och den idéburna sektorn, för att gemensamt kunna erbjuda studenter organiserade samhällsrelevanta erfarenheter vid utbyten. I många länder som inte har ett utvecklat välfärdssystem är man till stor del avhängig av frivilliga insatser och därför ingår "social learning" i högre utbildning. Studenter erbjuds och får erkännande för att de även under sina ordinarie studier tar ett samhällsansvar och utför volontärarbete – alltifrån mentorskap och läxhjälp till att besöka familjehem och där vara en förebild. Att flera samhällsaktörer tar på sig ett ansvar att kunna erbjuda studenter plats att ta del av deras verksamheter under utbytestiden, borde bidra starkt till samhällsrelevans och ge studenter kompetenser som stärker deras förmåga att verka i ett globalt föränderligt samhälle.

Det är angeläget att integrera internationella, interkulturella och globala dimensioner i svensk högre utbildning och nya samverkansformer behöver därför utvecklas och prövas. Här har SUHF en given fortsatt roll att spela. Det är därför av stor betydelse att universitets- och högskolesektorns internationella arbete bidrar till nytta för hela samhällets internationella samarbete, utveckling och mångfald.

Öka utgående studentmobilitet (nära oss EU:s 20-procents mål)

EU:s mobilitetsmål är att till och med år 2020 ska 20 procent av alla studenter som tar en examen ha en utlandserfarenhet. Idag har 14 procent av Sveriges universitets- och högskolestudenter studerat eller praktiserat utomlands någon del av studietiden. Mot den bakgrunden har UHR fått ett regeringsuppdrag att öka den utgående studentmobiliteten, bla genom att föreslå metoder för vägledning och integrering av utlandsstudier i svensk högre utbildning. Det är en bra modell som nu behöver implementeras i större skala bland svenska lärosäten. Det är dessutom angeläget att bidra till ökad mobilitet bland studenter som studerar på utbildningsprogram med låg mobilitet, ett område som fortvarigt behöver följas upp och bevakas av SUHF. Här synes till särskilt angeläget att etablera ett system för uppföljning och utvärdering. Dessutom erbjuda anställda i sektorn en ökad internationell erfarenhet för att på det viset stimulera och uppmuntra studenter till egna internationella erfarenheter.

Förhandsbesked om tillgodoräknanden vid studentutbyten

Det är en stor utmaning att kunna erbjuda internationalisering för alla studenter som studerar vid ett svenskt lärosäte. Bland annat ligger Sverige som land ganska långt ifrån målet inom det Europeiska högre utbildningsområdet om att minst 20 procent av de som avlagt en examen ska ha en utlandserfarenhet från studier och/eller praktik. I Sverige har ungefär 5 procent en utlandserfarenhet via Erasmus-programmet. Mot den bakgrunden behöver bland annat förhandsbesked om tillgodoräknanden avseende utbytesstudier förbättras. Därför bör SUHF fortsätta att bevakas och i möjligaste mån underlätta för utresande studenter att få sina studier tillgodoräknade genom att aktivt uppmärksamma svenska lärosäten på vikten med så kallade Learning Agreements för studenter.

Internationalisering på hemmaplan

Den stora majoriteten av studenter vid svenska lärosäten deltar inte i något mobilitetsprogram och bör därför kunna erbjudas möjligheter till internationella erfarenheter på hemmaplan. Målet bör vara att ge studenterna ett internationellt perspektiv men också kunskaper om andra kulturer, förhållningssätt och uttryck. Framförallt behöver möjligheter till interkulturella möten prioriteras för att därigenom bidra till att öka kompetensen att kunna agera i en internationell och föränderlig miljö. Varje lärosätes ansvar är att utveckla studenternas medborgarskap och deras interkulturella kompetens för ett samhälle präglad av mångfald. Ett svenskt lärosäte bör kunna erbjuda sina studenter internationell erfarenhet och internationella kontakter, kännedom om andra kulturer och förbättrade språkkunskaper. Med hjälp av sådana insatser kan också de studerande, som inte har

möjlighet att åka utomlands under studietiden, förstärka sin internationella kompetens. Denna kompetens bör vara en viktig del i en svensk universitets- och högskoleutbildning som en förberedelse för dagens arbetsmarknad.

Det är därför mycket positivt att internationaliseringsutredningen prioriterar åtgärder för hur fler studenter kan få internationella perspektiv i sin utbildning. Det är ett arbete som SUHF stödjer och vill fortsätta att bevaka. Det är angeläget att inkludera internationella och interkulturella perspektiv i all utbildning och forskning och att arbeta för en integrerad internationalisering.

Kommunikation – att öka förståelsen om hur det är att studera i Sverige

Idag arbetar de flesta berörda myndigheter med att utveckla kommunikationen med utländska studenter i syfte att underlätta förståelsen för hur bland annat antagningssystem, migrations- och stipendiefrågor fungerar. En undergrupp till SUHF:s expertgrupp arbetar därför (arbetsgruppen för internationell marknadsföring och kommunikation) med att förbättra ansökningskommunikationen med målsättningen att de studenter som rekryteras också ska förstå och fullfölja ansökningsprocessen. Vidare behöver SUHF fortsätta att bevaka informationen som ges i syfte att öka kännedomen om Sverige, bedriva omvärldsbevakning och mycket annat för att Sverige ska framstå som ett attraktivt utbildningsland för internationella studenter. Expertgruppen bör ha god kontakt med formella såväl som informella nätverk. En nära samverkan med framför allt Svenska Institutet och UHR med regelbundna kontakter är därför av mycket stor betydelse för att nå framgång.

Bilaga 2.**Sammanfattande tabeller över hinder som behöver undanröjas**

I tabellen nedan redovisas ett antal förslag till förbättringar under rubrikerna migration, stipendier, nationella regelverk och utlandsetablering, samt övrigt.

Förordningsförändringar (nationella regelverk)

Hinder	Förslag till åtgärd	Kommentar	Mottagare
Finansiering av strategiska satsningar	Möjlighet att bygga upp eget kapital att självständigt använda och förvalta	Bättre förutsättningar för internationalisering	Utbildningsdepartementet
Antagning	<p>Att se över processerna, handläggning och effektivitet i denna. Att se över regelverket om det är möjligt att förenkla med syfte att snabba upp processen. Att se till att nya regler t ex. separat antagning också implementeras på berörd myndighet, i det här fallet UHR, genom att nödvändigt systemstöd införs.</p> <p>Möjlighet till villkorad antagning för avgiftsskyldiga studenter (gäller den grundläggande nivån).</p> <p>Inresande utbytesstudenter är formellt inte antagna enligt det regelverk som gäller för övriga studenter som antas på kurser och program</p>	<p>Nytt systemstöd ska inte vara ett val utan ett krav</p> <p>Utbytesstudenternas status behöver beskrivas och regleras. I definitionen av en utbytesstudent ingår att personen formellt fortsätter att vara registrerad vid sitt hemmauniversitet under utbytesperioden vid det utländska lärosätet. Om de skulle bli formellt antagna vid det lärosäte där de studerar på motsvarande sätt som övriga studenter vid lärosätet skulle det innebära en form av dubbel antagning. De borde vara "antagna" vid det svenska lärosätet men troligen med någon annan status än övriga studenter.</p>	<p>Frågor om antagning avgörs av högskolan (högskoleförordningen 7 kap. § 4)</p> <p>Tillträdesregler för villkorad antagning</p>
Återbetalning av studieavgift	<p>Svenska lärosäten har olika rutiner för fakturering, återbetalning etc.</p> <p>Rättsliga förutsättningarna för högskolorna att ta ut en avgift i samband med återbetalning av studieavgiften.</p> <p>Det finns förnärvarande ingen rätt att överklaga en högskolas beslut att inte medge återbetalning.</p>	För enskilda studenter är det viktigt med transparens och förutsägbarhet	Frågor om återbetalning avgörs av högskolan
Global exponering	Möjlighet att öppna representationskontor utomlands	Ett viktigt inslag för Sverige som utbildnings- och forskningsland	Utbildningsdepartementet

Global konkurrens om talangfulla forskarna och studenterna	<p>Slopa kravet på full kostnadstäckning för tredjelandsstudenter, samt använda samma definitioner och mallar för hur man gör kalkylen</p> <p>Möjlighet att etablera egna laboratorier hos strategiska samarbetspartners</p>	<p>Den globala konkurrensen medför att Sverige som land måste kunna hävda sig bland de ”bästa”</p>	<p>Utbildningsdepartementet</p> <p>Bland annat översyn av möjlighet att ge tuition fee waiver (rabatt på studieavgiften som är vanligt förekommande globalt)</p>
Inkonsekvenser i regleringar och beslut	<p>Ett exempel på detta är att universitet och högskolor behandlats olika vad gäller att möjlighet att upplåta bostad till avgiftsskyldiga studenter.</p> <p>Uppsala universitet, Lunds universitet, Göteborgs universitet, Stockholms universitet, Karolinska institutet, Kungl. Tekniska högskolan, Malmö högskola och Södertörns högskola får i enlighet med regeringsbeslut (U2010/4277/UH) upplåta lägenheter i andra hand för bostadsändamål till studenter och gästforskare på respektive lärosäte.</p>	<p>Enskilda lärosäten måste ges samma villkor att kunna konkurrera</p>	<p>Förordning (1993:528) om statliga myndigheters lokalförsörjning samt regeringsbeslut U2010/4277/UH</p>
Arbetsrättsliga frågor	<p>Bland annat skatter och pensioner vid mobilitet och anställningar i fler länder</p> <p>Arbetsrättsliga frågor kopplat till praktik i annat land än sitt hemland</p>	<p>Angelägen fråga att lösa vid utlandsetableringar av olika former</p>	<p>Justitiedepartementet</p>
Nationella regelverk	<p>Inget regelverk för dubbla examina. Däremot för gemensamma examina där problemet snarare är själva implementeringen. Översyn för att belysa gemensamma utbildningsprogram.</p>	<p>Det finns viss tveksamhet bland vissa jurister om dubbel examen skulle vara tillåten eftersom det inte omnämns specifikt i förordningen.</p> <p>Vilka regelverk tycker vi saknas? Examensordningen tillsammans med våra lokala policydokument är mycket styrande.</p>	<p>Utbildningsdepartementet</p> <p>1 kap. 11-13 § högskolelagen regleras bestämmelser och tillstånd att utfärda en examen</p>
Uppdragsutbildning	<p>Underlätta och se över regelverk med syfte att skapa ökad tydlighet</p>	<p>Ökad tydlighet i vad som gäller för uppdragsutbildning med internationella uppdragsgivare (ex. rätt till examina och tillgodoräkningen)</p>	<p>Utbildningsdepartementet</p> <p>Förordning (2002:760) om uppdragsutbildning vid universitet och högskolor</p>
Beställd utbildning/ Study Abroad	<p>Ökad tydlighet kring beställd utbildning med syfte att ta tillvara denna möjlighet vid svenska universitet och högskolor</p> <p>Man definieras som deltagare men inte som</p>	<p>Därmed underlätta för ökade volymer av avgiftsstudenter</p> <p>Även vid beställd utbildning är man deltagare enligt jurister, d.v.s. samma regelverk som vid uppdragsutbildning. Begreppen behöver dock redas ut. Inom</p>	<p>Utbildningsdepartementet</p> <p>Regleringsbrev för budgetåret 2016 avseende universitet och högskolor.</p>

	student, vilket har betydelse när/om man ska ta ut en examen	ramen för beställd utbildning är man student i den meningen att man omfattas av såväl högskolelagen som högskoleförordningen. Däremot får man sina högskolepoäng från det lärosätet som beställt utbildningen och kan därför inte ta ut en examen vid det svenska lärosätet. Inom ramen för uppdragsutbildning är man deltagare och inte student.	Bland annat olika regler för vem som är beställare (privat alt offentlig organisation)
Studieadministrativa hinder	Statusen på ett s.k. Learning Agreement är låg i det svenska högskolesystemet (ses som ett preliminärt förhandsbesked) men enligt Erasmus Charter är det en bindande överenskommelse. Tillgodoräknanden	Bör undersökas närmare om inte ett Learning Agreement ska kunna vara bindande förutsatt att studenten fullföljt de kurser som man kommit överens om och som godkänts av såväl sändande som mottagande lärosäten. Om nödvändigt genomföra förändringar i lagstiftningen. Är tillgodoräknanden ett hinder för utlandsstudier eller en myt?	Utbildningsdepartementet

Migrationsfrågor

Hinder	Förslag till åtgärd	Kommentar	Mottagare
Uppehållstillstånd för studier	Ökad transparens bl. a. via kommunikation på flera språk Kortare tid och enklare process vid förlängning av uppehållstillstånd Kravet att kunna visa upp två års finansiering är ett stort hinder	Migrationsverkets verksamhet är styrd av förordningar och för att få förändringar tillstånd behöver det till förordningsförändringar Studenterna måste kunna visa upp finansiering för den tid som man söker visum	Migrationsverket Justitiedepartementet Bland annat översyn av regler för försörjningskravet
Att söka uppehållstillstånd	Förenkla och förbilliga för studenter med viseringstvång att få uppehållstillstånd för studier Underlätta för studenter och administrativ personal att komma i kontakt med rätt handläggare	Migrationsverkets verksamhet är styrd av förordningar och för att få förändringar tillstånd behöver det till förordningsförändringar	Justitiedepartementet
Att komma till Sverige	Svenska lärosäten har olika rutiner för fakturering, återbetalning etc.		Justitiedepartementet Utbildningsdepartementet Migrationsverket

	<p>Underlätta för studenter att bli folkbokförda</p> <p>Ökad transparens och kommunikation</p> <p>Försäkringsfrågor</p> <p>Förberedande studier i svenska och/eller engelska</p>	<p>Förändra regelverket så att det blir möjligt för lärosäten att ta ut studieavgifter för förberedande studier</p>	
Arbete efter studierna	<p>Många internationella studenter önskar arbeta i Sverige efter avslutade studier</p>	<p>Migrationsverkets verksamhet är styrd av förordningar och för att få förändringar tillstånd behöver det till förordningsförändringar. Bland annat pågår för närvarande en anpassning av svensk lagstiftning till det nya student- och forskardirektivet som bl.a. reglerar möjligheter till att söka arbete i Sverige efter avslutad utbildning.</p>	<p>Justitiedepartementet.</p> <p>För närvarande pågår en anpassning av svensk lagstiftning till det nya student- och forskardirektivet som EU-parlamentet antog 2014.</p>

Stipendiefrågor

Hinder	Förslag till åtgärd	Kommentar	Mottagare
Global exponering	<p>Goda möjligheter till stipendier gör Sverige till en attraktivare studiestestination för tredjelandsstudenter</p> <p>Bygga upp en nationell stipendiefond med hjälp av investerare och privat kapital</p>	<p>Angeläget att skapa fler möjligheter till stipendier.</p>	<p>Justitiedepartementet</p> <p>Utbildningsdepartementet</p>
Global konkurrens om talangfulla forskarna och studenterna	<p>Fler stipendier men en strategisk inriktning</p> <p>Slopa kravet på full kostnadstäckning för tredjelandsstudenter, åtminstone använda samma definitioner och mallar för hur man gör kalkylen</p> <p>För närvarande är Minor Field Studies (MFS) enbart tillgängliga för svenska medborgare</p>	<p>Den globala konkurrensen medför att Sverige som land måste kunna hävda sig bland de "bästa"</p>	<p>Justitiedepartementet</p> <p>Utbildningsdepartementet</p>
Att komma till Sverige	<p>Använda studenter/ alumner för att underlätta introduktion och integration till det svenska studiesystemet och samhället i stort samt för kulturutbyten</p>	<p>Alumner viktiga verktyg vid rekrytering av internationella studenter</p>	<p>Svenska universitet och högskolor</p>
Nationella regelverk	<p>För varje stipendium finns ett särskilt regelverk för de villkor som är knutna till det enskilda stipendiet. Översyn för att bättre kunna kommunicera de stipendier som utländska studenter kan ta del av.</p>	<p>Tydligare kommunikation och transparens</p>	<p>Svenska universitet och högskolor</p>

Internationella samarbeten (utlandsetablering)

Hinder	Förslag till åtgärd	Kommentar	Mottagare
Områden för ökad handlingsfrihet	<p>Möjligheterna att medverka i olika former av samarbeten och då särskilt i internationella samarbeten som bedrivs genom självständiga juridiska personer</p>	<p>Ytterligare främja internationalisering vid universitet och högskolor</p>	<p>Justitiedepartementet</p> <p>Utbildningsdepartementet</p>

	<p>och att verka genom sådana samarbeten utomlands.</p> <p>Att självständigt kunna ingå vissa avtal.</p> <p>Förutsättningarna för att ta emot donationer.</p> <p>Förmågan hos lärosäten att göra strategiska satsningar.</p> <p>Förutsättningarna för att arbeta med innovation, samt möjligheterna att i viss avseenden hävda sekretess när offentlighet försvårar eller förhindrar lärosätenas verksamhet.</p>		
Finansiering av strategiska satsningar	<p>Särskilda medel med syfte att bygga strategiska allianser med utländska partners</p> <p>Möjlighet att bygga upp eget kapital att självständigt använda och förvalta</p>	Bättre förutsättningar för internationalisering	<p>Justitiedepartementet</p> <p>Utbildningsdepartementet</p>
Global exponering	<p>Möjlighet att öppna representationskontor utomlands</p> <p>Nationell representation kring de internationella frågorna</p> <p>Ökad synlighet i världen om möjligheter att studera i Sverige</p>	Nödvändigt att Sverige kan hävda sig i den globala konkurrensen	<p>Justitiedepartementet</p> <p>Utbildningsdepartementet</p>
Global konkurrens om talangfulla forskarna och studenterna	<p>Fler stipendier men en strategisk inriktning</p> <p>Slopa kravet på full kostnadstäckning för tredjelandsstudenter, åtminstone använda samma definitioner och mallar för hur man gör kalkylen</p> <p>Etablering av egna laboratorier hos strategiska samarbetspartners</p>	Nödvändigt att Sverige kan hävda sig i den globala konkurrensen	<p>Justitiedepartementet</p> <p>Utbildningsdepartementet</p>
Arbetsrättsliga frågor	<p>Bland annat skatter och pensioner vid mobilitet och anställningar i fler länder</p> <p>Arbetsrättsliga frågor kopplat till praktik i annat land än sitt hemland</p>	Ökad tydlighet i vad som gäller för anställningar utomlands	<p>Justitiedepartementet</p> <p>Utbildningsdepartementet</p>

Övrigt

Hinder	Förslag till åtgärd	Kommentar	Mottagare
Internationell marknadsföring	<p>En nationell representation för de internationella frågorna, liknande det som finns ibland annat Nederländerna (Nuffic) och Tyskland (DAAD).</p> <p>Förenkla marknadsföring och rekrytering av svenska högre utbildning, framför allt vad gäller antagningsprocessen till svenska universitet och högskolor</p>	För närvarande är en svag koppling mellan internationell marknadsföring och rekrytering och antagning, UHR:s antagningsprocess är underdimensionerad.	<p>Näringsdepartementet</p> <p>Utbildningsdepartementet</p>

Kunskapsöverföring och lärande	<p>Ökat stöd till personal- och lärarutbyten</p> <p>Skapa fler möjligheter för erfarenhetsutbyten</p> <p>Delegations- och studieresor för strategiska målgrupper</p>	<p>Nödvändigt med kunskapsöverföring och lärande i arbetet med internationalisering</p>	<p>Svenska universitet och högskolor</p>
Uppföljning	<p>Universitetskanslersämbetet (UKÄ) är den myndighet som har till ansvar att följa upp sektorn vad gäller statistikproduktion. Uppdraget behöver förtydligas för området internationalisering.</p> <p>Ökad enhetlighet vad gäller användning av definitioner och nyckeltal</p> <p>Internationalisering mer än mobilitet men vad är det som ska mätas och följas upp?</p>	<p>Det finns behov av en nationell ”analysavdelning” med fokus på internationell rekrytering.</p>	<p>Svenska universitet och högskolor</p>

Bilaga 3.**Inbjudna gäster till Expertgruppens möten samt andra möten med syfte att bedriva påverkansarbete.**

Namn	Organisation och syfte	Datum
Martin Wikström & Mikael Andersson	IVA:s projekt Utsiktsplats forskning	2015-10-15
Anna Beijmo & Albin Gaunt	Utbildningsdepartementet om aktuella frågor	2016-01-13
Monika Wirkkala	Svenska institutet information om talangmobilitet och stipendieprogram	2016-01-13
Anders Ahlstrand & Anders Clarhäll	UHR information om Forum för internationalisering men framför allt på processen att komma till Sverige	2016-01-13
Jörgen Sjöberg	Chalmers – slutrapport Study Destination Sweden	2016-03-23
Cecilia Hillman	Chalmers – rapport från arbetsgrupp för internationell marknadsföring och kommunikation	2016-03-23
Linda Geren, SUHF, Margareta Nordstrand, Lunds universitet, Patrik Pettersson, Migrationsverket, Susanne Wadsborn-Taube, UHR & Åsa Nandorf, SUHF:s expertgrupp för studieadministrativa frågor (och KI)	Information från migrationsgruppen. Gruppen är en undergrupp till Forum för internationalisering.	2016-03-23
Cecilia Wikström	Europaparlamentariker som arbetat med student och forskardirektivet.	2016-03-23
Strategiskt råd för internationell marknadsföring av högre utbildning	SI:s strategiska grupp med representanter från SUHF expertgrupp för internationaliseringsfrågor	Träffas en gång per termin
SUHF - Etiska dilemman	Workshopen som genomfördes med syfte att utveckla deltagarnas förmåga att uppmärksamma och hantera etiska aspekter i internationaliseringsarbetet.	2016-04-21
Helene Hellmark Knutsson	Uppvaktning av utbildnings- och högskoleminister	2016-05-20
Susanne Wadsborn Taube	UHR - för en dialog kring internationalisering och andra gemensamma frågor	2016-06-13
Cecilia Christersson	Ledamot av Expertgruppen för internationaliseringsfrågor men också ordförande för SUHF:s arbetsgrupp för flyktingfrågor.	2016-06-13
Daniel Tarschys	Utredare av migrationsverksamheten vid utlandsmyndigheter	2016-06-30
Expertgruppens medverkan i Almedalen	Uppsala universitet, Svenska institutet och Sveriges universitets och högskoleförbunds (SUHF:s) expertgrupp för internationalisering. Seminarium där bla Annika Söder, Helene Hellmark Knutsson och Anna-Karin Hatt deltog.	2016-07-04
Lauritz Holm Nielsen & Morten Laugesen	Skypemöte där expertgruppen informerades om bakgrund och utveckling av Sino-Danish Center for Education and Research (SDC).	2016-09-16
Albin Gaunt	Utbildningsdepartementet om aktuella frågor	2016-09-16
SUHF – workshop hur arbeta med agenter?	Ett initiativ från arbetsgruppen för marknadsföring och kommunikation mot bakgrund av att många lärosäten arbetar med agenter vid rekrytering av internationella studenter.	2016-09-27
Maria Linna Angestav & Birgitta Halvarsson	UHR – arbetet med att öka utresande studentmobilitet samt en redovisning av internationella samarbeten.	2016-11-08
Helene Komlos Grill	Rapportering från nätverket för marknadsföring och kommunikation	2016-11-08
Anna Gudmundsson, Albin Gaunt & Håkan Emsgård	Utbildningsdepartementet – halvtidsutvärdering Erasmus+	2017-01-23
Malin Petersen, Sara Bringle & Albin Gaunt Per Anders Widell och Mikael Hagman, miljö- och energidepartementet Jörgen Gyllenblad, socialdepartementet	Utbildningsdepartementet, Näringsdepartementet, Socialdepartementet och Miljö - och energidepartementet, främjande och möjligheterna till framtida kontakter med universitet och högskolor	2017-01-23
Monika Wirkkala	Svenska institutet, presentation av SI:s fortsatta uppdrag i exportstrategin 2017.	2017-01-23
Detlef Clöwe	Presenterade av Uppsala universitets verksamhet i Vietnam	2017-01-23
Agneta Bladh & Maria Wilenius	Rapport om kommittédirektiv för utredning av ökad internationalisering av universitet och högskolor	2017-03-13
Workshop - tredjelandsstudenter, avgifter och uppehållstillstånd	Gemensam workshop med expertgruppen för studieadministrativa frågor kring en ny rekommendation för avgiftsskyldiga studenter	2017-04-04
Håkan Emsgård & Anna Gudmundsson	Samtal om halvtidsutvärdering Erasmus+	2017-04-20
Mauritz Danielsson	Diskussion med Ladok-konsortiet om införandet av Ladok3 på olika lärosäten och hur man prioriterar bland kraven på systemet.	2017-06-19
Karin Aase & Sara Bringle	Information från utbildningsdepartementet angående Tillväxtanalys utlandsverksamhet överförs till Näringsdepartementet.	2017-06-19
Andreas Sandberg	UHR – referensgrupp för sökandekommunikation	2017-09-20

Agneta Bladh, Maria Wilenius & Albin Gaunt Maria Linna Angestav Markus Filipsson Monika Wirkkala Hans Pohl Annika Pontén	Mini-seminarium tillsammans med internationaliseringsutredningen	2017-09-20
---	---	------------

Bilaga 4.

Nätverket för marknadsföring och kommunikation, en undergrupp till Expertgruppen för internationaliseringsfrågor.

Nätverket för internationell marknadsföring och kommunikation formerades 2016 och är ett professionellt nätverk inom högre utbildning i Sverige som syftar till erfarenhetsutbyten och kompetensutveckling inom internationell marknadsföring och studentrekrytering.

Syfte

Syftet med Nätverket för internationell marknadsföring och kommunikation är att:

- Vara en arena för erfarenhetsutbyte kring marknadsföring och kommunikation av Sverige som studiedestination
- Verka för att undanröja hinder för marknadsförings- och studentrekrytering
- Initiera samarbeten i gemensamma frågor
- Bereda ärenden till SUHF:s Expertgrupp för internationaliseringsfrågor
- Via nätverkets ordförande och vice ordförande vid behov utgöra en referensgrupp till SUHF:s Expertgrupp för internationaliseringsfrågor, men också själv ta initiativ och ta fram underlag för frågor som Expertgruppen kan diskutera och ta ställning till.

Nätverket har en nära koppling till SUHF:s Expertgrupp för internationaliseringsfrågor genom att ordförande och vice ordförande i nätverket regelbundet deltar vid expertgruppens möten, och att frågor av gemensamt intresse tas upp via kontakter mellan expertgruppens presidium och nätverkets ledning. Nätverkets ordförande och vice ordförande ska delta i expertgruppens möten vid minst ett tillfälle per termin.

Om intresse finns bland flera lärosäten sätts gemensamma projekt och dessa drivs och finansieras av de deltagande lärosätena.

Medlemmar

Alla lärosäten anslutna till SUHF har rätt till en representant i Nätverket vars medlemmar består av representanter som arbetar med internationell studentrekrytering från de lärosäten som har uttryckt önskemål om att delta i samarbetet. Representanten utses vid respektive lärosäte. Svenska institutet adjungeras till Nätverkets möten.

Medlemskap i Nätverket är kostnadsfritt men det enskilda lärosätet står för de egna kostnader som uppkommer vid deltagande i möten eller andra evenemang.

Kontakta ordförande för en lista över lärosätena som är medlemmar i Nätverket och deras respektive representanter.

Kontakt

Nätverket koordineras av en ordförande och vice ordförande.

Ordförande

Helene Komlos Grill

Projektledare för internationell kommunikation, Stockholms universitet

Tel. 08-16 30 97, mobil: 070-16 10 305, e-post: helene.komlos.grill@su.se

Vice ordförande

Jenny Balkow

Universitetslektor, Högskolan i Borås

Tel. 033-4354554, mobil: 0701-914819, e-post: jenny.balkow@hb.se

Nätverket har också en sluten LinkedIngrupp Nätverket för internationell marknadsföring och kommunikation (<https://www.linkedin.com/groups/4800764>). Till denna grupp kan representanter för respektive lärosäte lägga till övriga medarbetare som arbetar med internationell studentrekrytering vid sitt lärosäte. Kontakta ordförande för att bli medlem i gruppen.

Mer information om verksamheten

Stadgar för Nätverket för internationell marknadsföring och kommunikation)

Verksamhetsplan 2017 för Nätverket för internationell marknadsföring och kommunikation

Bakgrund

Nätverket är en fortsättning på verksamheten inom Arbetsgruppen för marknadsföring och kommunikation inom Study Destination Sweden (2012-2015).